

sta bila otroka tri do pet dni stara in potem zadavljena. Kdo je to grozno hudodelstvo naredil, se ne ve nič.

„Pil“bi še vsak hudič plačal pa nič. Delavec K. Č. je prišel v neko gostilno v Ljubljani in si je dal prinesiti vina, žganja in kruha. Ko je vse povžil, je vstal in hotel oditi, ne da bi plačal. Toda gostilničar ga je ustavil ali zastonj, kajti Č. je bil suh, kakor cerkvena miš.

Deklica kot raznašalec peciva. Na kolodvoru v Hamburgu aretirali so neko deklico, ki je bila oblečena v moško obleko in raznašala pecivo (kruh). To storila je zategadelj, ker je v prešnji službi tako malo zaslužila, da ni mogla živeti.

Kraljev grob oropan. V Rimu udrli so zlikovci v grob lansko leto umorjenega kralja Humberta, ter vkradli železno krono, redovni križ in oropali nekaj oltarjev.

Razne stvari.

Kdor hoče zadruga ali krajna gospodarska društva ustanavljati, naj si naroči tiskovino „Landwirtschaftliche Ortsvereine“ od barona Friderik Karl Rokitsanský. V tej knjižici se nahaja vse na kratko in natančno popisano, kar se v to svrhu potrebuje. Naslov se naredi: „Verwaltung der Bauernbündler, Graz, Hauptplatz 14, II. St.“ in se v pismu pridene marka 10 kr. za eden izstis, ali eno krono za deset izstisev.

Vinski sejem v Gradcu. Graški mestni odbor vpripori vsako leto dva sadna in vinska sejma, v jeseni in spomladi. Prihodnji vršil se bo od 11. do 14. aprila in je nujno potrebno, da se ga tudi spodnjestajski kmečki vinorejci udeležijo, ker pri tem vinskem sejmu nudi se najboljša prilika vino dobro in proti gotovini prodati. Sejmska vstopnina se ne pobira, pojasnila daje graški mestni zastop, pisma je pošiljati v nemškem jeziku pod naslovom: An den löblichen Stadtrath in Graz. Miponavljamo še enkrat, graški vinski sejem je najugodnejša prilika za prodajo vina.

Našim naročnikom. Tiste gospode naročnike, kateri naročnine še niso poravnali, prosimo, da se poslužijo danes v listu priloženega poštnega čeka za vplačanje enoletne naročnine 60 krajcarjev, da se jim list tudi v naprej redno pošilja. Dalje opozarjamo, da se bode od zdaj zanaprej samo tistim „Štajerc“ poslal, kateri poleg naročila vsaj polletno naročnino 30 krajcarjev pošljejo. Dopisnica brez denarja ne zadostuje, in se na tisto ne bo oziralo.

Iz Medjimurja. (Otroka zgorela.) V občini Šprinc, fare Štrigova, zgodil se je žalosten dogodek. Na pusten večer ostala je žena Engelič Valenta sama z dvema otrokoma doma; starejši bil je star 6 let, mlajši 4 leta. Žena Neža je zvečer ob 6 uri spravila oba otroka spat, vsakega na eno klop pri peči, nato pa odšla k Schenpaherju, kakih 10 minut oddaljeno od tam pa k svojim starišem, kjer se je vsega skupaj 1 uro pomudila in se nato vrnila domov. Ko odpre vežna vrata, pa o groza, veža bila je napolnjena

z dimom, ko pa še odpre sobine duri, je skoraj omedlela. Soba bila je napolnjena še bolj z dimom, kar je povzročila tleča postelj. Ko so se vrata odprla, puhal je v sobo zrak, in postelja gorela je s polnim plamenom, na klopi pa zagleda nesrečna mati svoja že mrtva otroka. Mati se še bolj prestraši, vrata zapre ter zbeži pomoči iskat. Ko so ljudje prišli je starejši fant že zgorel, da so mu že noge odpadle in bil je črn kot lonec, a mlajši se je zavil v mokre cunje, on se je od dima zadušil in so mu obgorele samo noge. Zgorelo je skoraj vse pohištvo in obleka. Nesrečna mati je pred sodnikom izpovedala, da je mogel ogenj priti iz peči in da se je starejšega fanta postelj od pečnice vžgala, potem da je mogel fant hiteti k postelji, katera se je užgala. Ko bi bil ogenj tudi še iz hiše izbruhnil, bi gotovo zgorel cel Šprinc, ker pihal je močen sever. Kmetje, posebno žene, pazite na svoje otroke in ogenj.

Močna narava. Andrej Horvat, delavec v Ptujju zašel je dne 26. februarja zvečer v pijanosti na travnik k bolnišnici, padel tam na kup snega in misleč, da leži doma v postelji, se je slekel do srajce ter zaspal. 27. februarja zjutraj našla ga je neka kmetica nezavestnega ležati in nato stvar naznanila. Horvat, kateregaso prenesli v bolnišnico je že okreval. Prav nezapopadljivo je, da je Horvat pri mrazu —8° slečen ponoči na prostem prebil in da ni zmrznil.

Hofrat Ploj ti ne slutiš! V ponedeljek dne 25. m. m. bil je Franc Kaučič, stavbeni risar pri gosp. Krambergerju pri ptujskem kazenskem sodišču na pet dni ječe obsojen, ker je pri shodu v Sv. Lovrencu dne 26. decembra 1900 g. Wutschinata večkrat s svinčenim držajem svoje palice po glavi tolkel tako, da je slednji več ran dobil. Zastopnik tožitelja je bil dr. Ambrositsch, zatoženca zastopal je g. dr. Jurtela. Ko je g. dr. Jurtela neko pričo vprašal, če je res videla, kako je Kavčič po Wutschini tolkel, odgovori priča: „Ja gospod doktor, Vi ste ja tudi zraven stali!“ Toraj so doktorji njim na čast uprizorjenem masakru direktno prisostvovali.

Gospodarske stvari.

Ohranitev rodovitnosti sadnim drevesom. Kadar je dobra sadna letina, mislijo sadjarji, da bodo drevesa v prihodnjem letu manj rodovitna, češ da bodo potrebovala eno ali več let, da se odpočijejo. Ta nazor je opravičen samo tam, kjer so drevesa prepuščena sama sebi. Ako drevo vse redilne snovi porabi za razvoj sadu, je naravno, da to ovira tvorjenje cvetnih oces. Potem seveda poteče nekaj časa, predno se sadna očesa zamorejo razviti toliko, da drevo more cvesti in roditi sad. Neenakomerna rodovitnost pa se prepreči, ako se drevesa s pravočasnim obrezovanjem pomlajajo in ako se jim primerno gnoji. Namen dobrega in primerne obrezovanja je, odstraniti vse, kar ni potrebno, in skrbeti zato, da se sad bolj redi; povrh pa ostane toliko sokov, da se morejo razviti očesa za prihodnje leto. Seveda se mora to

• čiščenje in pomlajanje dreves vršiti skrbno in pravilno. Kdor stvari ne razume, naj jo rajši prepusti razumnemu sadjarju. Kar je sadje vzelo zemlji redilnih snovij, se morajo nadomestiti s primernim gnojenjem. Pri tem je treba paziti, da pride gnoj do spodnje plasti. Žal, da se pogostoma vidi, da sadna drevesa stoje v gosti travi, da si bi bilo treba drevesni kolobar prekopati spomladi in v pozni jeseni. Na travnikih, na katerih rastejo sadna drevesa, se gnoj — ako se drevesom sploh gnoji — navadno raztrosi samo po zemlji, ali le površno podkoplje. v tem slučaju koristi gnojenje bore malo; pognojilo se je travi, ne drevesom. Predno pridejo redilne tvarine gnoja do vživalnih drevesnih korenin, posrkajo in porabijo že vse travne korenine. Z železnim drogom, s katerim se delajo luknje, ali z drugimi takimi pripravami naj se omogoči, da preide gnoj res do spodnjih plastij.

Kedaj naj se trosi pepel na travnike. Ali naj potrosim pepel na travnik sedaj na sneg, kakor je pri nas navada, ali naj čakam do spomladi. Ob kakšnem vremenu naj trosim, ob suhem ali ob vlažnem? Odgovor: Pepel se v vodi hitro raztopi ter takoj odda zemlji svoje redilne snovi, zato ga ni treba trositi prezgodaj, zlasti ne na sneg, ker snežnica potem odpelje večji del raztopljenih pepelnih snovij proč iz travnika ali pa v globočino, kamor ne segajo korenine. Priporočamo vam rabiti pepel šele spomladi, ko sneg skopni. Glede vremena je vse enako, glavna reč je, da raztrošeni pepel dobro premoči dež, predno ozelene rastline.

Ali se smejo kravam dajati pomije? Gotovo da, saj morajo biti pomije še celo jako dobra in tečna krma. Pač je paziti, da med pomije ne pride kakšna škodljiva reč, celo pa ne kosti, ki zamorejo biti govedi zelo nevarne. Istotako ne smejo biti pomije stare, v katerih se je vnelo gnjilobno kipenje.

Ali je dveletno deteljno seme kaljivo? Imam nekaj deteljnega semena iz predlanskega leta, katerega nisem porabil lani, ker ni bilo očiščeno, zato sedaj vprašam, ali je dveletno deteljno seme kaljivo? Odgovor: Deteljno seme, prav spravljeno, ostane 2 do 3 leta kaljivo, zato z mirno vestjo lahko sejete predlansko seme. Ker je pa računati, da je nekaj zrnja vendar postale nekaljivega, zato sejte za kakih 20% gosteje.

Gnojenje vinogradov. Trta je le dotlej rodna, dokler so tla v močnem, gnojnem stanju; tudi znane trsne in grozdne bolezni napadajo slabotne rastline mnogo bolj kakor krepko in čvrsto rastoče. Tlom v vinogradu se vsako leto odtegnejo precejšnje množine zlasti rüdninskih snovij, veliko več kakor se jih nadomesti s preperevanjem in s trohnenjem. Pri nas vinogradov že veliko let, v nekterih krajih od pamtveka niso izdatno gnojili; zato se ni čuditi, če so tla izsesana, če trte ne rastejo več uspešno in se bogate trgatve ni več nadejati. Izkušnja pa uči, da se dá temu odpomoči s pravilno gnojitvijo. V malem obsegu ki je odmenjen temu spisu, ni mogoče razložiti vsega, kar se nanaša na gnojenje vinogradov; le najvažniše se bode omenilo, da se kmetovalci seznanijo z načeli

tega predmeta. Na Štajerskem in na Dolenjskem še mnogo gnoji z vejniki (pušlji). Tako gnojenje pa so mora v obče odsvetovati, zakaj prvič se s tem razširjajo razne bolezni, kakor n. pr. koreninska plesnoba, drugič pa so vejniki živalskim zajedalcem, žuželkam, mišim in dr. prijetna bivališča. Njih gnojilna vrednost je zelo majhna; bolje služijo še, če se pravilno porabljajo v teški in nepremočni zemlji za drva; vendar tudi tukaj več škodujejo kakor koristijo. Večinoma se bodo morali gnojiti v s hlevskim gnojenjem kajti njegov ugodni vpliv na svojstvo zemlje se ne da nadomestiti z ničemer. Organske tvarine hlevskega gnoja, ki v zemlji trohni in tvori črnico, ogrevajo rahljajo in deloma razkrajajo zemljo; zvezna tla postanejo lažja, lahka bolj zvezna, vsem pa se povečuje vodo pridržujoča moč. Ugodno je vinograde s hlevskim gnojem gnojiti vsako drugo leto, ako ga pa primanjkuje, naj se gnoji vsako tretje ali četrto leto tako da se med vrste raztrosi in se potem enakomerno podkoplje. Ker je torej, kakor je že bilo omenjeno, redkokdaj dovolj hlevskega gnoja na razpolago, zato se mora nedostatek nadomestiti z umetnimi gnojili, ki imajo še to ugodnost, da se njih učinek pokaže prav kmalu. Taka umetna gnojila so: superfosfat in Tomasova žlindra, ki vpliva s fosforovo kislino, žveplenokisli kalij (in pepel) za nedostatne kalijeve spojine, potem žveplenokisli amonijak in čilski soliter kot dušikovi gnojili. Kot nadomestek za fosforovo kislino bomo navadno rabili Tomasovo žlindro; le v pravih, težkih, zveznih ilovnatih tleh bo superfosfat uspešnejši. Tomasova žlindra je v primeri s svojim učinkom dosti cenejša od superfosfata; nje učinek v zemlji se vzdržuje prav dolgo in se izgublja, kakor jo pač rastline porabljajo. Še druga stvar je, ki povečuje vrednost Tomasove žlindre in to je žgano apno, katerega ima to gnojilo 30—40 odstotkov v sebi. Velik del zemljišč je nujno potreben apnene gnojitve; ako zemlja ne dobi potrebnega apna, ne pomaga noben drug gnoj. Če raztrošamo Tomasovo žlindro, pognojimo zemljo tudi z apnom in pravilna hranitba trt je omogočena. Za teška tla, zlasti ako imajo dosti apna v sebi, bomo pa raje vzeli superfosfat, ker laže prodira v zemljo in hitreje vpliva kakor Tomasova žlindra. Nekatera naših zemljišč so tako revna na apno, da jim apno Tomasove žlindre ne zadostuje. V takem slučaju jih je treba še posebej gnojiti z apnom in sicer s rabi v to svrhu živo apno. Gnoji se vsako četrto leto tako, da se jeseni kosi živega apna po travniku zložijo v kupe; pod vplivom zračne vlage razpadejo kosi v droben prah, ki se potem raztrosi po vinogradu. Tako apnena gnojitev je že koristna, če tla nimajo več kakor 0-2% ogljikovokislega apna. Za tako gnojitve se vzame 12—1400 kilogramov živegega apna na hektar. Od kalijevih gnojil naj se rabi le žveplenokisli kalij in sicer ali popolnoma čisti 95odstotni, kako tudi v novejšem času v trgovini nahajajoči se 80odstotni in kjer je mogoče lesni pepel. Opustijo pa naj se vse nečiste kalijeve soli, kakor kajnit in druge, ki tla delajo le skorjava, imajo rastlinam škodljivo sestavi ne v sebi in so vsled voznine večkrat dražje kakor čiste soli.